

Kuotsa
liven
rakastaja

TIINA LAITILA
KÄLVEMARK

wsoy

TIINA LAITILA
KÄLVEMARK

Kuotsa
läinen
rakastaja

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

ENSIMMÄINEN PAINOS

© TIINA LAITILA KÄLVEMARK JA WSOY 2026

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
LÖNNROTINKATU 18 A, 00120 HELSINKI

ISBN 978-951-0-52978-2
PAINETTU EU:SSA

TUOTETURVALLISUUTEEN LIITTYVÄT TIEDUSTELUT:
TUOTEVASTUU@WSOY.FI

*»Koska sillä, joka rakastaa vähemmän,
on kaikki valta.»*

I
Kevät 2025

nykyhetki

I. KAKSI VIESTIÄ

Yhtäkkiä ja varoittamatta P ottaa yhteyttä. On tihkusateinen perjantai-iltapäivä maaliskuun lopussa, enkä ole kuullut hänestä pihahdustakaan yli puoleen vuoteen.

Olen juuri palauttanut Doriksen Norrtullsgatanille, pessayt ja kuivannut sen takapuolen ja lähettänyt raportin: *kaksi pissataukoa, yksi kakkatauko, 1,6 kilometriä*, kun pieni, punainen neliö iskee minulle silmää WhatsApp-logon yläkulmasta.

Avaan sovelluksen ilman minkäänlaista ennakkoaavistusta.

Viesti on Peeltä.

Ilon, pelon, kiukun ja epäuskon aalto iskee minuun niin, että polvet notkahtavat. Otan tukea viereisen talon seinästä, joka onkin kaupan näyteikkuna, yksi niistä trendikkäistä second hand -kaupoista, joita on putkahdellut joka toiseen kadunkulmaan viime aikoina. Mallinuket on puettu ylisuuriin, ruudullisiin villakangastakkeihin ja muhkeisiin karvalakkeihin. Kosteasta kämmenestäni jää ruutuun ikävä jälki.

En uskalla lukea viestiä kadulla vaan painan sen pois. Ehdin noteerata, että se on pitkäkö, ainakin kuusi, seitsemän riviä. Allekirjoituksena pelkkä P, ihan niin kuin ennenkin.

Käännyn Vanadisvägenille, kuljen aseman ja pesulan ja sushiravintolan ohi. Puhelin polttaa lantioluuta takin-taskun läpi, mutta otan sen esiin vasta porttikongin suojuissa. Tietenkään laite ei tunnista määrässä sormikkaassa hautunutta peukaloani. Tärisevät sormet näppäilevät tunnusluvun kaksi kertaa väärin.

Rauhoitu Ellen Berg, rauhoitu!

Vedän henkeä niin kuin joogiystäväni Nella on opettanut: kolme sekuntia sisään niin, että vatsa pulistuu ja kylkiluut antavat periksi, neljän sekunnin hengenvähdys, viiden sekunnin uloshengitys.

Saan viestin auki kolmannella yrittämällä. Rivejä on yhdeksän.

Bästa E.

Paljon on vettä virrannut Götan kanavassa siitä, kun viimeksi kuulin sinusta. Olisi hauska tavata ja päivittää kuulumiset.

Minulla on usein aikaa päivisin (olen nykyään töissä hoivakodissa ja teen enimmäkseen ilta- tai yövuoroja).

Ensi viikolla joku päivä?

Ha det gott, P

Hissi on taas jäänyt jumiin viidenteen kerrokseen. Neloseen kivuttuani paita on liimautunut kiinni kainaloihin, ja osaan Peen viestin ulkoa.

Ensi viikolla. Vore roligt. Roo-ligt. Usein aikaa päivisin.

Ovessa lukee edelleen Nilsson eikä Berg, vaikka olen majaillut Beritin asunnossa Vanadisplanilla viime kesästä lähtien. Olen teipannut oveen nimilapun, mutta paperinpala irtoaa aina. Onko se pieni vihje universumilta? *Hanki nainen oma asunto.*

Jään seisomaan eteiseen puhelin kourassani. Hattuhyllyllä keikkuu pino Beritin olkihattuja ja baskereita. Niitä verhoaa vaaleanharmaa pölyhuntu. Pitäisi siivota paremmin. Pitäisi tuulettaa ja vaihtaa olohuoneen valtava posliinikukka suurempaan ruukkuun.

Yritän ajatella arkisia ja konkreettisia ajatuksia, jotta en tuntisi toivon kosketusta. Se on herännyt horroksesta ja alkanut näpelöidä sydämen suojamuuria notkeilla tuntosarvillaan. Sitkeä otus.

Pitäisi ostaa uusi suihkuverho, sanon itselleni ääneen. Ja sitä kukkamultaa, ja suurempi ruukku.

Ruokakaupasta perunoita ja fetajuustoa. Pitäisi kirjoittaa artikkeli valmiiksi ja lähettää se toimitussihteerille Helsinkiin. Ja hakea kunnan lapaset, ne norjalaiset, vanhan kodin varastosta Århusgatanilta.

Harhautus ei onnistu. Norjalaiset lapaset muuttuvat Peen harmaiksi Lovikka-vantuiksi. Meidän molempien kädet olivat mahtuneet niiden sisään.

Potkaisen kengät jalasta ja silitän puhelimen kiiltävää, punaista kuorta, kuin kosketus saisi viestin pyyhkiytymään pois.

Miksi P otti minuun yhteyttä nyt, kaikkien näiden kuukausien ja viikkojen jälkeen?

Olin jo päässyt irti hänestä.

En ole käynyt katsomassa hänen profiilikuvaansa viikkokausiin, vahtinut vihreän pallon ilmestymistä Messengeriin hänen nimensä viereen tai pitänyt silmällä, kenen kuvista ja kommentteista hän tykkää Facebookissa tai Instagramissa.

En ole edes nähnyt hänestä eroottista unta aikoihin. Pariin kuukauteen ainakaan.

Sitä paitsi lukuisten epäonnisten treffien jälkeen olen vihdoin tavannut ihmisen, joka tuntuu edes hieman kiinnostavalta. Niklaksella on tukka päässä ja hampaat suussa, hyvä työpaikka ja omistusasunto Kungsholmenilla.

Meillä olisi treffit huomisliltana. Jo toiset treffit.

Annan kostean takkini pudota mytyksi lattialle ja luen Peen viestin vielä kerran.

Onko viestikanava itsessään merkki?

Alussa kirjoitimme toisillemme aina nimenomaan WhatsAppissa. Lähetimme lyhyitä viestejä päivittäin, joskus kymmenenkin kertaa päivässä: tunnelbanassa, bussissa, kylpyammeessa, kesken työpalaverin, myöhään illalla tai aamuyöllä, mihin aikaan vuorokaudesta tahansa.

Joskus P kirjoitti minulle viisi viestiä peräkkäin, ennen kuin ehdin vastata. Hän lähetti hauskoja meemejä, kuvia piirustuksistaan ja maalauksistaan. Joskus myös otteita kalojen horoskoopista: *Työpaikkaromanssi odottaa! Ole varuillasi erityisesti kuumien ja salaperäisten skorpionien suhteen.*

Minä olin kuuma ja salaperäinen skorpion, P oli kalat.

P on häilyvä ja epäluotettava, sinne tänne uiskenteleva silli!

Peellä on pitkä tukka, nännilävistys ja viisi tatuointia. Hän kuljettaa tavaroitaan kulahtaneessa kangaskassissa ja lukee horoskooppeja. Aikuinen, akateemisesti koulutettu mies uskoo, että Neptunuksen asento vaikuttaa siihen, mitä hänen elämässään kulloinkin tapahtuu.

Peen innoittamana, tai ehkä pikemminkin häntä ymmärtääkseni, olin alkanut itsekin seurata astrologi Margaretan viikkohoroskooppeja. Mutta edes

Margareta ei ollut osannut ennustaa tämänpäiväistä käännettä, Peen yllättävää yhteydenottoa kuuden kuukauden ja 22 päivän jälkeen.

Lasken tiskivettä altaaseen ja alan pestä aamiaisastioita. Beritin pienessä kaksiossa ei ole tiskikonetta. Jynssään kuivunutta kaurapuuroa kattilanpohjasta ja lasken, että alkuaikojen viestittelystämme on kulunut kaksi vuotta.

Kun flirttailuvaihe oli vaihtunut todellisiin, fyysisiin kohtaamisiin, P oli alkanut lähettää sähköposteja WhatsApp-viestien sijaan. Lopulta hän oli kommunikoinut pelkästään soittamalla.

Tietenkin minun olisi jo silloin pitänyt ymmärtää miksi.

Hän ei halunnut jättää jälkiä, joutua vastuuseen mistään.

Jos päässäni asuisi edes hitunen järkeä ja itsekunnioitusta, sulkisin Peen raottaman oven heti, vääntäisin sen lukkoon ja heittäisin avaimen Pohjanlahteen. Kirjoitaisin:

Hei P.

Kiitos viestistäsi. On kuitenkin parempi, että emme enää tapaa.

Hyvää loppuelämää!

E

Mutta sydän.

Se on jo tuntenut toivon kevyen kosketuksen.

Suojamuuri on raottunut ja pilkahdus valoa päässyt sisään.

Peen profilikuva on otettu tuulisena päivänä jollain länsirannikon karulla kalliolla. Pitkä, kullanvaalea tukka peittää suurimman osan ruskettuneista kasvoista. Vain toinen sinivihreä silmä erottuu ja katsoo suoraan kohti. Taustalla häämöttää kimmeltävä, syvänsininen Kattegatt.

Olen katsellut kuvaa lukemattomat kerrat.

Olen juoksuttanut sormiani hänen hiuksissaan.

Ne ovat kutittaneet kasvojani. Kaulaa, rintoja ja vatsaa. Reisiä.

Avaan Messengerin. Peen nimen vieressä kelluu vihreä pallero. Hän on linjoilla, odottaa vastausta.

Tai sitten hän on linjoilla, koska painelee sydämiä toisten naisten kuviin ja postauksiin. Kirjoittaa viestejä ihmisille, joita en tunne, avovaimolleen, tai uusille ystävättäriilleen, ihastuksilleen, niitä on hoivakodin henkilökunnassa varmasti, miksi hän olisi muuttunut toiseksi vain muutamassa kuukaudessa?

Ajatus auttaa minua pudottamaan puhelimen tiskipöydälle.

Vastaisin aikaisintaan huomenna, tai en ollenkaan.
Antaisin hänen odottaa.
On hänen vuoronsa odottaa.

Lähden kauppaan. Oven edessä värjöttelee kerjäläismummo suuren sateenvarjon ja tuhruisen fleeceviltin alla. Tukholma on muuttunut. Myös keskustassa näkee nykyään köyhyyttä. Rottia vipeltää roskisten ympärillä keskellä päivää, peurat syövät puistojen kukkaistutukset ja ketut vaeltavat pitkin katuja.

Kun ihmiset eivät enää usko itseensä ja yhteiskunnan kaikkivoipaisuuteen, eläimet alkavat vallata kaupunkia. Hiiret ja rotat, luteet ja torakat.

Löydän taskustani ruttuisen kahdenkymmenen kruunun setelin. Sillä olisi saanut paketin kaurahiutaleita, mutta annan sen mummolle. Viltin alta pilkistää turvonnut, punainen varvas.

Doriksen emännältä tulee viesti. *Onko Dodo taas syönyt jotain sopimatonta? Sen hengitys haisee oudolle...*

Kiellän tietäväni asiasta mitään, vaikka oikeasti en ole varma. Huomioni saattoi herpaantua hetkeksi, kun kiersin Doriksen kanssa Vasaparkenia. Se on labradorinnoutaja ja tyyppillinen lajinsa edustaja: sille maistuu kaikki tupakantumpeista talipalloihin ja vanhoihin sukkiin. Viime viikolla sain töin ja tuskin irrotettua tyhjän nakkipaketin koiran kurkusta.

Ok. Mutta muista olla tarkkana sen kanssa, fru Blom vastaa. Vatsahuuhtelut tulevat kalliiksi!

Mieleen nousee monta sarkastista vastausvaihtoehtoa, mutta tyydyn kirjoittamaan: *Totta kai!* Perään peukalo ja iloinen hymiö.

Tarvitsen Dorista, Connya ja Elvistä, ja niiden mukana tulevat myös emännät ja isännät.

Itse asiassa minun täytyy pian hankkia lisää neli-jalkaisia asiakkaita, koska artikkelit käyvät yhä huonommin kaupaksi. Ruotsi ei kiinnosta suomalaista mediaa yhtä paljon kuin ennen. Ainoastaan Madeleine ja Victoria vielä vetävät. Ja jengirikollisuus, tietysti, ja kaikki sellainen, mikä saa Ruotsin ja ruotsalaiset näyttäytymään negatiivisessa tai naurettavassa valossa. Heikko maanpuolustus, edelleen selvittämätön Palmén murha, Suomea huonommat Pisa-tulokset, koirapäiväkodit.

Kaikista niistä olen kirjoittanut useampia juttuja, kuin välitän laskea.

Tihkusade muuttuu räntäsateeksi. Yöksi on luvattu taas pakastuvaa. Hissi on vieläkin jumissa.

Kipuan vitoseen ja suljen raolleen jääneen hissin oven. Naapurin oven takaa kuuluu pikkulasten kirkumista ja lastenohjelman tunnusmelodia. Kuraiset kaksosrattaat ovat jääneet puoliksi oven eteen. Annan hissijumin anteeksi.

Kun puran ostoksia jääkaappiin, puhelin murahtaa merkiksi uudesta viestistä.

Tiedän heti, että se on Peeltä.

Hän ei malta odottaa vastaustani, vaan kirjoittaa uudestaan, vain kaksi tuntia ensimmäisen viestin jälkeen.

Hei taas Ellen B.

Mitä teet ensi perjantaina iltapäivällä?

Nähdäänkö silloin? Minulla on asiaa Kulttuuritalolle

klo 13 – sopsisiko sen jälkeen, jossain keskustassa?

Kram P.

Viisi riviä, kolme kysymysmerkkiä. Kolme mahdollisuutta kieltäytyä, tai ainakin väistää.

Mutta väistäminen on Peen aluetta, se on hänen tapansa toimia. Kierrellä ja kaarrella, keksiä tekosyitä ja perua viime tipassa.

Minun tapani on mennä suoraan tulta päin, vaikka kulmakarvat kärähtäisivät ja sydän sulaisi surkeaksi liemeksi.

Osaan valehdella, mutten kiemurrella tai ghostata niin kuin P.

Valehtelen usein. Lioittelen, pyöristän kulmat, parantelen tarinaa. Omaani ja muiden. En ole varma, onko se osa persoonaani vai myöhemmin opittu tapa. Ensimmäinen varma muistoni valehtelusta on joka tapauksessa alakoulusta. Opettaja kysyi luokalta: Miten usein harjaatte hampaat? Minä viittasin käsivarsi innosta täristen: *Viisi minuuttia aamulla ja kymmenen minuuttia illalla.*

Sain kehuja. *No niin, kuulitteko? Ottakaa Ellenistä oppia, niin hammaspeikko pysyy poissa!*

Muistan ylpeyden lämpimän läikähdyksen, mutta myös kirvelevän häpeän. Koska tietenkään en harjannut hampaitani kokonaista varttia päivittäin, halusin vain olla mieliksi opettajalle, jonka huomiota janosin. Ja koska halusin kuvitella arkeni toisenlaiseksi kuin se todellisuudessa oli: kukaan ei valvonut, harjasinko hampaani vai en.

Juutun Peen viestin viimeiseen riviin.

Kram P.

Juutun, vaikka tiedän, ettei sana tarkoita juuri mitään.

Ruotsalaiset lisäävät viestien loppuun halaukset, kun kirjoittavat kummisedälleen tai vanhalle koulu-kaverilleen. Sanaan ei sisälly minkäänlaista romantiikkaa tai edes lupausta siitä.

Ex-mieheni Elias sanoi *kram* myös puheluiden loppuksi, kun soitti vanhemmilleen tai jollekulle kolmesta sisarestaan. *Hej då, kram!* Joskus jopa: *Kram kram* tai *Puss och kram!*

Minun suomalaisiin korviini moinen lopetus oli kuulostanut liian imelältä, silloinkin, kun se osoitettiin minulle. Pelkkä ajatus, että olisin sanonut omalle äidilleni puhelimesta: *Hei-hei ja halit*, sai vatsan kiertämään häpeästä.

Tänä perjantai-iltana Peen kirjoittama pieni sana on kuitenkin painava, täynnä merkityksiä.

Hän on lähettänyt minulle kaksi viestiä peräkkäin,
koska ei malta odottaa vastausta.

Hän katuu.

Hän haluaa minut takaisin.

Kun suljen silmät, voin tuntea Peen vihreän villapaidan karheen neuloksen poskeani vasten, kuulla sydämen tasaiset lyönnit. *Kraaam.*

»Koska sillä, joka rakastaa vähemmän, on kaikki valta.»

P piirtää Ellenistä muotokuvan. Ellen hullaantuu, sillä P – salaperäinen ja boheemi työkaveri – tuntuu näkevän Ellenin tarkemmin kuin kukaan muu. Mutta P on väliin lämmin, väliin kylmä. Silti toivo herää Ellenissä aina uudestaan.

Hotelli Rivalissa Tukholman keskustassa Ellen tapaa sunnuntaisin ystäviään, joilla on Ellenin tavoin suomalainen tausta. »Sunnuntaiklubin» tapaamisissa he maistelevat gin & toniceja, puhuvat elämästä, rakkaudesta ja seksistä, sopimuksista ja suostumuksista.

Vähitellen Ellen alkaa kyseenalaistaa suhdettaan paitsi Peehen, myös rakkauteen ylipäätään. Onko hän aina tyytynyt liian vähään?

Ruotsalainen rakastaja havainnoi säälimättömän tarkasti häilyvän suhteen dynamiikkaa, nähdyn tulemisen tarvetta ja vallankäyttöä, naisten valintoja ja motiiveja.

www.wsoy.fi

84.2

ISBN 978-951-0-52978-2